

SUBJECT CODE – 24**ENGLISH VERSION****I.**

1.G.T Trewartha	01
2. 1825	01
3. Kerala	01
4. Govinda Sagara	01
5. Punjab	01
6. Black Pepper	01
7. Magnetite	01
8. Alluminium	01
9. Iron and Steel industry	01
10.Mumbai (CST	01

II.

11.1952	01
12. Uttarapradesh	01
13. Tea	01
14. Kaiga	01
15. River Hoogli	01

III.

16. (c) Immigration-emigration	01
17. (d) D.V.C	01
18. (a) Cotton farming	01
19. (e) Coal	01
20. (b) Wind energy	01

IV.

21.7 billion 7114 million	01
22. The activities pursued by human beings perform to satisfy their needs of food, clothing,shelter and others are known as economic Activities.	01
23. London.	01
24. The movement of people from one place to another place.	01
25. Madya Pradesh	01
26. Jowar, Ragi, Barli	01
27.After the harvesting of sugarcane, it begins to grow again from the roots or stems of the previously planted cane and produce second crop is called Ratoon cropping.	01
28. Coal, petroleum, Natural gas, Hydroelectricity, Nuclear power, Solar power, Wind power etc	01
29. The energy or Temperature and light are released from the sun. Is known as Solar energy.	01
30. Textile Industry, Sugar Industry, Jute Industry, Silk Industry (anyone).	01
31. Bangalore.	01
32. Is a service to facilitate the movements of goods, persons and animals. from one place to another.	01
33. Degradation of quality of water	01
34. Unwanted or discarded materials like old news paper, rags, plastic materials, Scrap metal etc.	01

V.

35. Birthrate and Death rate.	02
36. Asia and Africa.	02
37. Fresh water fishing, costal fishing and Open Sea fishing	02
38. (a) Single varieties of trees. (b) Modern Scientific technology. (c) Adequate transport facility. (d) Establishment of forest based Industries	02
39. Aligar, Mysore, Oxford, Cambridge etc	02
40. (a) Rural to Rural (b) Rural to Urban (c) Urban to Urban (d) Urban to Rural	02
41. Highest HDI – Kerala Lowest HDI – Chhattisgarh	02
42. (a) In-situ method (b) Ex-situ method	02
43. (a) Bread Wheat (b) Macaroni wheat (c) Emmer wheat (d) Indian dwarf wheat	02
44. (a) Kolar gold field (b) Hutti Raichur, Kolar, Ballari in Karnataka, Ramagiri (Ananthapura) Jonna giri (Karnulu) in Andhrapradesh etc. (c) Bellari Tumkur (d) Mulugund gadag etc (any two)	02
45. The sources of biogas are available in rural areas like cow dung and Decomposition of organic matter etc.	02
46. Manufacturing of small spoons to air crafts and even satellites, Railways electricity transmission etc.	02
47. (a) Tata iron and steel company. (b) Vishveswaraiah iron and steel co. Ltd. (c) Indian Iron and steel company ltd. (D) Bhilai steel company etc	02
48. (a) Inland water way. (b) Ocean water way.	02
49. (a) Increased uses of petrol and diesel. (b) Increase in emission toxic gas from industries.	02

VI.

50. Human Geography is the field of geography that deals with human activities his presence and impacts on the natural environment. It explain the relationship between human and natural environment.
with natural environment.

Importance :

It help us to understand the world we occupy and to appreciate the circumstances Affecting people and nations.

It clarifies the contrasts in societies and cultures and in the human landscapes they have created in different regions of the earth .

There is a great diversity in the natural environment of the country. It is reflected in the Variation of human life, culture, language, religion, settlements, occupations, dress, Diet etc.

The population of the world is increasing year after the year. Study of human geography would enable to explain the regions for the disparity in the growth density and distribution of population in relation to the carrying capacity of the earth along with sustainability.

It is helpful to the planners, administrators, industrialists and others. Our study of human Geography, therefore can help make us better informed citizen, more able to understand The important issues facing our communities and our country and better prepare to contribute To their solution.

05

51. On the basis of density the world population distributed as three regions.

Areas of high density.

Areas of medium density.

Areas of low density Explain all.

05

52. Significance of transportation

Movements of goods and persons.

Essential for economic and commercial development.

It helps agriculture and urbanisation.

It helps industries maining, forestry, animal husbandry,

It is useful to the tourism.

Its helpful transportation of perishable goods like, milk, fruits etc.

05

53. Composition of population in India

Sex ratio, literacy, age structure, rural and urban population etc. Explain all.

05

54. Distribution of rice in India.

Rice is grown almost all the states of India. Mainly concentrated in WB, UP, AP, Telangana, Punjab.

WB- Medinipura, Burudwana, 24 Paragana, Bankura and Caochbehar.

UP- Gorakpura, Basti

etc. Explain

AP- Delta of Godhavari and Krishna, Gunturu, Kurnool,

Punjab-Amritsar, Patiala

Bihar-Gaya, Rohtas

Tamilunadu-Tanjavur, North and South Arcot district.

Chhattisgarh-Bastara, Bilaspur

Karnataka-Raichur, Davanagere.

Production- India is second largest rice producer of the world next to China it produced 104.3 million tonnes in 2011-12

05

55. Upper Krishna project:

One of the biggest multipurpose project in north Karnataka it constructed Across river Krishna it comprises two dams. Alamatti and narayanapura. Purposes: irrigation flood control generating of hydro electricity , fishing etc. Alamatti Dam: Constructed near almatti village in Basavana Bagevadi Taluk. 1578mtr. Long and 47.8mtr height, water storage capacity 5295million cubic mtr. Narayanapura Dam- Second dam of river Krishna 1037mtr long and 29.7mtr height water storage capacity 1066 million cubic mtr. The reservoir is known as Basavasagara. It provide irrigation facilities to district of Bijapaura, Gulbarga, Yadagiri, Raichur, Bagalakote and Belagavi. There is a power generating installed Capacity 268 mw.

05

56. Distribution of Coal: Its mainly distributed in Gondwana and Tertiary region

Gondwana coal field: It accounts for abouth 98% of the total reserve and 99% of the total production Chattisgarh, Jarkhand, Odisha, Madya Pradesh, Andhra Pradesh, Maharastra, West Bengal etc.
Tertiary coal field: It accounts for abouth 2% in total reserves and 1% of the total production. Assam, Meghalaya, Arunachala Pradesh, Nagaland, Jammu and Kashmir.
Distribution: Odisha-Dhenkanal, Sambalapura
Chhattisgarh-Surguja, Bilaspura
Jharkhand- Jharia, Bokaro
Madya Pradesh- Sidhi, Shahdol
Andrapradesh- East and West Godhavari, Adilabad
Maharastra- Chandrapura, Nagapura
W.Bengal-Bankura, Burdwan
Production: India 3rd Largest coal producer of the world. Next to followed by China and USA It produce 560.90 M tonnes in 2012-13

05

57. Location factors of industries

Rawmaterial, Power resources, Water supply, Climate, Labour Market, Transportation Capital, Government policy and others. Explain all.

05

58. Air transportation: It means passengers and valuable goods, transported from one Place to another place by Aeroplanes and Helicopters. The first airway started in India Between Bangalore and Hyderabad by Deccan Airways in the year 1946.

Civil aviation:
1. The Indian Airline Corporation- Internal connected aviation eastablished In 1985. It operate 55domestic stations and has 70 Aircrafts. It connects neighbouring countries Namely Pakisthana, Bangladesh, Nepal, Bhuthan, Mynmar and Shrilanka
2. The Air India- Its service to foreign contries eastablished in 1953 it provide service to 97 Destination outside the country. It operates 59 stations of which 16 domestic and international. Helicopter Corpartion Pawan Hans Ltd. Was eastablished in 1985.
Today in India 141 airports of these 28 international airport 88 domestic and 25 defense airports.

05

59. Planning: Planning is the process by which an individual or Organization decides in advance on some future course of action.

Types:

1. Sectoral Planning: Agriculture, Industry, Irrigation, Power, Construction etc.
2. Regional planning: Target area planning, Hill area development programme, Drought prone area programme. Explain all.

VII.

60. Construct a pie-diagram

INDIA: SOURCES OF IRRIGATION-2021

Source	%	360 degree
Canal	29.2	$\frac{29.2 \times 360}{100} = 105.12$
Well/Tube well	60.9	$\frac{60.9 \times 360}{100} = 219.24$
Tank	04.6	$\frac{04.6 \times 360}{100} = 16.56$
Others	05.3	$\frac{05.3 \times 360}{100} = 19.08$
Totals	100	360

Construct PIE DIAGRAM

10

61. Draw OX and OY axis

Write Scale and Headings

Find out the points and draw diagram

10

62. Draw OX and OY axis

Write Scale and Headings

Find out the points and draw bar diagram

10

For Physically Challenged Students Only

60. Explain about High birthrate and Low death rate.

10

61. Condition for Growth of Cotton Crop

Tropical and sub tropical crop. It require 21 to 24 degree c. Temperature

50 to 100cm annual rainfall, black soil, clay, sandy and alluvial soil

Varieties: Long staple cotton

Medium staple cotton

Short staple cotton

10

62. Distribution of Iron ore

Odisha- Sunderagarh, Mayurbhanj, Keonjhar, Cuttak, Koraput

Goa

Chhattisgarh: Bastara, Durga

Jharkhand: Singhbhum, Palamu.

Karnataka: Chikkamagaluru, Bellari, Chithradurga, Tumakuru,

Shivamogga explain all.

Production: India is 4th Largest producer of iron ore in the world it produce 167m.tonnes

2011-12

10

ದ್ವಿತೀಯ ಪಿಯುಸಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆ – ಮಾರ್ಚ್ 2023

ಭೂಗೋಳಶಾಸ್ತ್ರ (24) NS

SCHEME OF VALUATION

ಪ್ರ.ಸಂ. I 1	b	ಜಿ.ಟಿ.ತ್ರಿವಾರ್ತಾ	01
2	c	1825	01
3	d	ಕೇರಳ	01
4	a	ಗೋವಿಂದಸಾಗರ	01
5	c	ಪಂಚಾಬ	01
6	b	ಕರಿಮೆಣಸು	01
7	d	ಮ್ಯಾಗ್ನಾಟೈಟ್	01
8	b	ಅಲ್ಯೂಮಿನಿಯಂ	01
9	c	ಕಬ್ಬಿಣ ಮತ್ತು ಉಕ್ಕಿನ ಕೈಗಾರಿಕೆ	01
10	a	ಮುಂಬೈ (C S T)	01
ಪ್ರ.ಸಂ. II 11		1952	01
12		ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ	01
13		ಚಹಾ	01
14		ಕೈಗಾ	01
15		ಹೂಗ್ಲಿ ನದಿ	01
ಪ್ರ.ಸಂ. III 16	c	ಒಳ ಮತ್ತು ಹೊರ ವಲಸೆ	01
17	d	ಡಿ.ವಿ.ಸಿ (D V C)	01
18	a	ಹತ್ತಿ ಬೇಸಾಯ	01
19	e	ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು	01
20	b	ಪವನಶಕ್ತಿ	01
ಪ್ರ.ಸಂ. IV 21		7 ಬಿಲಿಯನ್ ಅಥವಾ 7114 ದಶಲಕ್ಷ	01
22		ಮಾನವನು ಆಹಾರ, ಉಡುಪು, ವಸತಿ ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರ ಹಲವಾರು ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವನು. ಇವುಗಳ ಪೂರೈಕೆಗಾಗಿ ಆತನು ಹಲವಾರು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ರೂಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದು ಇವುಗಳನ್ನೇ ಆರ್ಥಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆ ಎಂದು ಕರೆಯುವರು.	01
23		ಲಂಡನ್	01
24		ಒಂದು ಸ್ಥಳದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಜನರು ಹೋಗಿ ನೆಲೆಸುವುದನ್ನು ವಲಸೆ ಎನ್ನುವರು.	01
25		ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ	01
26		ಜೋಳ ಸಜ್ಜೆ ಮತ್ತು ರಾಗಿ	01
27		ಮೊದಲು ಕಬ್ಬಿನ ತುಂಡುಗಳನ್ನು ನೆಟ್ಟು ಫಸಲನ್ನು ಪಡೆದು ನಂತರ ಕೂಳೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಉಳುಮೆ ಮಾಡಿ ನೀರು ಗೊಬ್ಬರ ಹಾಕಿ ಮತ್ತೊಂದು ಫಸಲನ್ನು ಬೆಳೆಯುವುದೇ ಕೂಳೆ ಬೇಸಾಯವಾಗಿದೆ.	01

28	ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು,ಪೆಟ್ರೋಲಿಯಂ, ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಅನಿಲ, ಜಲ ವಿದ್ಯುತ್‌ಶಕ್ತಿ, ಅಣು ವಿದ್ಯುತ್‌ಶಕ್ತಿ, ಸೌರಶಕ್ತಿ, ಪವನಶಕ್ತಿ.	01
29	ಸೂರ್ಯನಿಂದ ಪಡೆಯುವ ಶಾಖ ಅಥವಾ ಉಷ್ಣಾಂಶ ಮತ್ತು ಬೆಳಕನ್ನು ಸೌರಶಕ್ತಿ ಎನ್ನುವರು.	01
30	ಹತ್ತಿಬಟ್ಟೆ ಕೈಗಾರಿಕೆ, ಸಕ್ಕರೆಕೈಗಾರಿಕೆ, ಸೆಣಬಿನಕೈಗಾರಿಕೆ, ರೇಷ್ಮೆಕೈಗಾರಿಕೆ (ಯಾವುದಾದರೊಂದು)	01
31	ಬೆಂಗಳೂರು	01
32	ಸರಕು ಮತ್ತು ಸೇವೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರಯಾಣಿಕರನ್ನು, ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಒಂದು ಪ್ರದೇಶ ದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಸಾಗಾಟಮಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಸಾರಿಗೆ ಎನ್ನುವರು.	01
33	ಜಲರಾಶಿ ಕಲುಷಿತಗೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಜಲ ಮಾಲಿನ್ಯ ಎನ್ನುವರು.	01
34	ಯಾವುದೇ ಬಗೆಯ ಅನಗತ್ಯವಾದ ಅಥವಾ ಬಿಸಾಡಿದ ವಸ್ತುಗಳಾದ ಚಿಂದಿ ಕಾಗದ ,ಚಿಂದಿ ಬಟ್ಟೆ ಗಾಜಿನ ಬಾಟಲುಗಳು,ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ವಸ್ತು ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿಣದ ವಸ್ತುಗಳು ಮುಂತಾದವುಗಳು.	01
ಪ್ರ.ಸಂ. V 35	1) ಅಧಿಕ ಜನನ ಪ್ರಮಾಣ 2) ಕಡಿಮೆ ಮರಣ ಪ್ರಮಾಣ	02
36	1) ಏಶಿಯಾ 2) ಆಫ್ರಿಕಾ	02
37	1) ಸಿಹಿ ನೀರಿನ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ 2) ತೀರ ಪ್ರದೇಶದ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ 3) ತೆರೆದ ಸಮುದ್ರದ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ.	02
38	1) ಸಮಶೀತೋಷ್ಣ ವಲಯದಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಜಾತಿಯ ಮರಗಳು ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ. 2) ಆಧುನಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವು ಮರಗಳನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಕಡಿಯಲು ನೆರವಾಗಿವೆ. 3) ಇಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮವಾದ ಸಾರಿಗೆ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿವೆ. 4) ಅರಣ್ಯ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿಯೇ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿವೆ.ಇದರಿಂದ ಈ ಪ್ರದೇಶವು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯಾಗಿದೆ.(ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡು ಅಂಶಗಳು ಇರಬೇಕು)	02
39	ಅಲಿಗರ್, ಮೈಸೂರು, ಆಕ್ಸ್‌ಫರ್ಡ್, ಕೇಂಬ್ರಿಡ್ಜ್ ಮುಂತಾದವು.	02
40	1) ಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ಹಳ್ಳಿಗೆ 2) ಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ನಗರಕ್ಕೆ 3) ನಗರದಿಂದ ನಗರಗಳಿಗೆ 4) ನಗರದಿಂದ ಹಳ್ಳಿಗೆ	02
41	ಗರಿಷ್ಠ HDI ರಾಜ್ಯ - ಕೇರಳ ಕನಿಷ್ಠ HDI ರಾಜ್ಯ- ಛತ್ತೀಸಗಡ್	02
42	1) ಸ್ವ ಸ್ಥಾನ ಪದ್ಧತಿ 2) ಪರ ಸ್ಥಾನ ಪದ್ಧತಿ	02

43	1) ಬೈಡ್ ಗೋಧಿ, 2) ಮಕರೋನಿ ಗೋಧಿ 3) ಎಮ್ಮರ್ ಗೋಧಿ 4) ಭಾರತದ ಕುಬ್ಜ ಗೋಧಿ	02
44	1) ಕರ್ನಾಟಕದ ರಾಯಚೂರಿನ ಹಟ್ಟಿ ಗಣಿ, ಕೋಲಾರ ಚಿನ್ನದ ಗಣಿ ಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರಿನ ಬೆಳ್ಳಾರ, 2) ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದ ಅನಂತಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ರಾಮಗಿರಿ, ಕರ್ನೂಲು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜೊನ್ನಗಿರಿ ಮುಂತಾದವು.	02
45	1) ದನಕರುಗಳನ್ನು ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಸಾಕುವುದರಿಂದ 2) ವ್ಯರ್ಥ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ದೊರೆಯುವುದರಿಂದ.	02
46	ಸಣ್ಣ ಚಮಚೆಯಿಂದ ಹಿಡಿದು ಅಂತರಿಕ್ಷ ನೌಕೆಗಳ ಹಾಗೂ ಕೃತಕ ಉಪಗ್ರಹಗಳ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ರೈಲು ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ, ವಿದ್ಯುತ್ ಉಪಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಮುಂತಾದವು.	02
47	1) ಟಾಟಾ ಕಬ್ಬಿಣ ಮತ್ತು ಉಕ್ಕಿನ ಕೈಗಾರಿಕೆ 2) ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ಕಬ್ಬಿಣ ಮತ್ತು ಉಕ್ಕು ಕಂಪನಿ ಲಿಮಿಟೆಡ್ 3) ಭಾರತೀಯ ಕಬ್ಬಿಣ ಮತ್ತು ಉಕ್ಕು ಕೈಗಾರಿಕೆ 4) ಭಿಲಾಯ್ ಉಕ್ಕು ಕೈಗಾರಿಕೆ ಮುಂತಾದವುಗಳು.	02
48	1) ಒಳನಾಡು ಜಲಸಾರಿಗೆ 2) ಸಮುದ್ರ ಸಾರಿಗೆ.	02
49	1) ಕಲ್ಡ್ಡಲು ಪೆಟ್ರೋಲ್ ಮತ್ತು ಡೀಸಲ್ ಗಳ ಅತಿಯಾಗಿ ಉರಿಸುವಿಕೆ. 2) ಕೈಗಾರಿಕೆಯಿಂದ ವಿಷಪೂರಿತ ಅನಿಲ ಬಿಡುಗಡೆ ಮುಂತಾದವು	02
ಪ್ರ.ಸಂ. VI 50	ವ್ಯಾಪ್ತಿ:- ಇದು ಮಾನವ- ಪರಿಸರ ಸಂಬಂಧದ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಆಯಾಮವಾಗಿದೆ.ಇದು ಮಾನವ - ಪರಿಸರದ ನಡುವಿನ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಇದು ಮಾನವನ ಎಲ್ಲಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಅದರ ಪರಿಸರ ಸಂಬಂಧದೊಡನೆ ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ. ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಗಳು. 1) ಮಾನವ ಭೂಗೋಳ ಶಾಸ್ತ್ರವು ನಾವು ಜೀವಿಸುವ ಜಗತ್ತು ಹಾಗೂ ಅದರ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಹಾಗೂ ಜನರ ಸ್ಥಿತಿ- ಗತಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ. 2)ಮಾನವ ಭೂಗೋಳ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಅಧ್ಯಯನವು ಮಾನವನ ಸಮುದಾಯಗಳ ನಡುವಣವಿರುವ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಭಿನ್ನತೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅವು ಪ್ರಕೃತಿಯೊಂದಿಗೆ ಹೊಂದಿರುವ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ತಿಳಿಸಿಕೊಡುತ್ತದೆ. 3) ಭೂಮಿಯ ಮೇಲ್ಮೈ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಪರಿಸರ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಇದನ್ನು ಮನುಷ್ಯನ ವಿವಿಧ ಬಗೆಯ ಜೀವನ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಭಾಷೆ, ಧರ್ಮ, ವಸತಿ, ಉದ್ಯೋಗ, ಉಡುಪು, ಆಹಾರ,ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಯಾವ ರೀತಿ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿಕೊಡುತ್ತದೆ. 4) ಪ್ರಪಂಚದ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ವರ್ಷದಿಂದ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ. ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಅಧಿಕ ಜನಸಂಖ್ಯೆ, ಜನಸಾಂದ್ರತೆ ಮತ್ತು ಹಂಚಿಕೆಯು ಭೌಗೋಳಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿಕೊಡುತ್ತದೆ. 5) ಯೋಜನೆಗಾರರಿಗೆ, ಆಡಳಿತಗಾರರಿಗೆ, ಕೈಗಾರಿಕೋದ್ಯಮಗಳಿಗೆ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಇದು ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಮುಂತಾದ ಅಂಶಗಳು.	05

<p>51</p>	<p>ಜನಸಾಂದ್ರತೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಪಂಚದ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಮೂರು ವಿಭಾಗಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ.</p> <p>1) ಅಧಿಕ ಜನಸಾಂದ್ರತೆಯ ಪ್ರದೇಶಗಳ 2) ಮಧ್ಯಮ ಜನಸಾಂದ್ರತೆಯ ಪ್ರದೇಶಗಳು 3) ಸಾಧಾರಣ (ಕಡಿಮೆ) ಜನಸಾಂದ್ರತೆಯ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಈ ಮೇಲಿನ ಮೂರು ಅಂಶಗಳನ್ನು ವಿವರಣೆ ನೀಡಿರಬೇಕು.</p>	<p>05</p>
<p>52</p>	<p>1) ಸರಕುಗಳನ್ನು ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಪ್ರಯಾಣಿಕರನ್ನು ಒಂದು ಸ್ಥಳದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಸಾಗಾಟ ಮಾಡುತ್ತದೆ.</p> <p>2) ಒಂದು ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ವಾಣಿಜ್ಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸಾರಿಗೆಯು ಸಹಾಯಕವಾಗಿದೆ.</p> <p>3) ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಮತ್ತು ವಿತರಣೆಯ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಾರಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿದೆ.</p> <p>4) ನಗರೀಕರಣ ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಪ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾರಿಗೆಯ ಸಹಾಯಕವಾಗಿದೆ.</p> <p>5) ಅಧಿಕ ಉತ್ಪಾದನಾ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ ಸರಕುಗಳನ್ನು ಕೊರತೆಯಿರುವ, ಬಳಕೆಯಾಗುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ರವಾನಿಸುತ್ತದೆ.</p> <p>6) ಸಾರಿಗೆಯು ಕೈಗಾರಿಕೆ, ಗಣಿಗಾರಿಕೆ, ಅರಣ್ಯಗಾರಿಕೆ, ಪಶುಸಂಗೋಪನೆಗೂ ಸಹಾಯಕವಾಗಿದೆ.</p> <p>7) ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮಕ್ಕೆ ಸಾರಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತ .ಮುಂತಾದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುವುದು.</p> <p>8) ಬೇಗನೆ ಕೆಡುವಂತಹ ಹಾಲು, ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಸಾಗಾಟ ಮಾಡಲು ಸಾರಿಗೆ ಅತ್ಯವಶ್ಯಕ.</p>	<p>05</p>
<p>53</p>	<p>1)ಲಿಂಗಾನುಪಾತ 2)ಸಾಕ್ಷರತೆ 3)ವಯೋರಚನೆ 4)ಗ್ರಾಮೀಣ ಮತ್ತು ನಗರ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಈ ಮೇಲಿನ ನಾಲ್ಕು ಅಂಶಗಳಿಗೆ ವಿವರಣೆ ನೀಡಿರಬೇಕು.</p>	<p>05</p>
<p>54</p>	<p>ಕೃಷ್ಣಾ ಮೇಲ್ದಂಡೆ ಯೋಜನೆ:- ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕ ಅತಿದೊಡ್ಡ ವಿವಿಧೋದ್ದೇಶ ನದಿ ಕಣಿವೆ ಯೋಜನೆ ಇದನ್ನು ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿಗೆ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿಗೆ ಎರಡು ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿದೆ.</p> <p>1) ಆಲಮಟ್ಟಿ ಅಣೆಕಟ್ಟು 2) ನಾರಾಯಣಪುರ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಉದ್ದೇಶಗಳು:- ನೀರಾವರಿ ಪೂರೈಕೆ, ಪ್ರವಾಹ ನಿಯಂತ್ರಣ, ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ಶಕ್ತಿ, ಮಣ್ಣಿನ ಸಂರಕ್ಷಣೆ,ಅರಣ್ಯೀಕರಣ,ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಪೂರೈಕೆ ,ಮೀನುಗಾರಿಕೆ, ಮನರಂಜನೆ,ವನ್ಯಜೀವಿಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ.</p> <p>1) ಆಲಮಟ್ಟಿ ಅಣೆಕಟ್ಟು:-ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಸವನ ಬಾಗೇವಾಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಆಲಮಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮದ ಸಮೀಪ ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿಗೆ ಆಲಮಟ್ಟಿ ಅಣೆಕಟ್ಟನ್ನು ಕಟ್ಟಲಾಗಿದೆ.ಇದರ ಉದ್ದ 1578 ಮೀ.ಎತ್ತರ 47.8 ಮೀ. ನೀರಿನ ಸಂಗ್ರಹ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ 5295 ಮಿ.ಘ.ಮೀ.</p> <p>2)ನಾರಾಯಣಪುರ ಅಣೆಕಟ್ಟು:- ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿಯ ಎರಡನೇ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಇದರ ಉದ್ದ 1037 ಮೀ.ಎತ್ತರ 29.7 ಮೀ. ನೀರಿನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ 1066 ಮಿ.ಘ.ಮೀ.ಇದರ ಜಲಾಶಯವನ್ನು "ಬಸವ ಸಾಗರ" ಈ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಬಿಜಾಪುರ ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ಯಾದಗಿರಿ ಮತ್ತು ರಾಯಚೂರು,ಬಾಗಲಕೋಟೆ, ಬೆಳಗಾವಿ, ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದನಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ 268 ಮೆ.ವ್ಯಾ.</p>	<p>05</p>

<p>55</p>	<p>ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಭತ್ತದ ಸಾಗುವಳಿಯು ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಭಾರತದ ಬಹುತೇಕ ಎಲ್ಲ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಭತ್ತವನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುವುದು. ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಭತ್ತದ ಹಂಚಿಕೆಯು ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ, ಉತ್ತರಪ್ರದೇಶ, ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದ ತೆಲಂಗಾಣ ಮತ್ತು ಪಂಜಾಬ್ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ.</p> <p>1) ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ :- ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಭತ್ತ ಬೆಳೆಯುವ ರಾಜ್ಯ. ಜಿಲ್ಲೆಗಳು:- ಮೇದಿನಿಪುರ, ಬರುದ್ವಾನ್, 24 ಪರಗಣ, ಬಂಕುರ ಮತ್ತು ಕೂಚ್ ಬಿಹಾರ.</p> <p>2) ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ:- ಎರಡನೇ ಹೆಚ್ಚು ಭತ್ತ ಬೆಳೆಯುವ ರಾಜ್ಯ. ಜಿಲ್ಲೆಗಳು :- ಗೋರಖಪುರ,ಬಸ್ತಿ</p> <p>3)ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ:- ಗೋದಾವರಿ- ಕೃಷ್ಣ ನದಿ ಮುಖಜ ಭೂಮಿ, ಗುಂಟೂರು ಮತ್ತು ಕರ್ನೂಲ್</p> <p>4) ಪಂಜಾಬ:- ಅಮೃತಸರ,ಪಾಟಿಯಾಲ್</p> <p>5) ಬಿಹಾರ:- ಗಯಾ, ರೋಹಾಸ್</p> <p>6) ತಮಿಳುನಾಡು:- ತಂಜಾವೂರು, ಉತ್ತರ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ಅರ್ಕಾಟ್</p> <p>7)ಛತ್ತೀಸಗಡ:- ಬಸ್ತಾರ್ ಮತ್ತು ಬಿಲಾಸ್ಪುರ್</p> <p>8) ಕರ್ನಾಟಕ :- ರಾಯಚೂರು, ಡಾವಣಗೆರೆ</p> <p>ಉತ್ಪಾದನೆ:- ಚೀನಾದ ತರುವಾಯ ಭಾರತವು ಅತಿಹೆಚ್ಚು ಭತ್ತವನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ಎರಡನೇ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿದೆ. 2011-12 ನೆಯ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಭಾರತವು 104.3 ದಶಲಕ್ಷ ಟನ್ನುಗಳಷ್ಟು ಭತ್ತವನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಿದೆ.ಭಾರತವು ನೆರೆಹೊರೆಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೆ ಭತ್ತವನ್ನು ರಫ್ತು ಮಾಡುತ್ತದೆ.</p>	<p>05</p>
<p>56</p>	<p>ಕಲ್ಪಿದ್ವಲಿನ ನಿಕ್ಷೇಪ ಮತ್ತು ಹಂಚಿಕೆಯು ಎರಡು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿದೆ.</p> <p>1) ಗೊಂಡ್ವಾನ್ ಪ್ರದೇಶ:- ಒಟ್ಟು ನಿಕ್ಷೇಪದಲ್ಲಿ ಶೇ.98 ರಷ್ಟು ಒಟ್ಟು ಉತ್ಪಾದನೆ ಶೇ 99 ರಷ್ಟು ಇದೆ</p> <p>ಜಾರ್ಖಂಡ್, ಒಡಿಶಾ,ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ,ಛತ್ತೀಸಗರ್,ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಮತ್ತು ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ.</p> <p>2) ಟರ್ಷಿಯರಿ ಪ್ರದೇಶ:- ಒಟ್ಟು ನಿಕ್ಷೇಪದಲ್ಲಿ ಶೇ.2 ರಷ್ಟು ಒಟ್ಟು ಉತ್ಪಾದನೆ ಶೇ 1 ರಷ್ಟು ಇದೆ.</p> <p>ಅಸ್ಸಾಂ, ಮೇಘಾಲಯ, ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ ನಾಗಾಲ್ಯಾಂಡ್, ಜಮ್ಮು ಕಾಶ್ಮೀರ</p> <p>ಹಂಚಿಕೆ:- 1) ಛತ್ತೀಸಗರ್:- ಸುರ್ಗುಜ, ಬಿಲಾಸ್ಪುರ್ 2) ಜಾರ್ಖಂಡ್:- ಝರಿಯಾ, ಬೊಕಾರೊ</p> <p>3) ಒಡಿಶಾ:- ಡೆಂಕನಾಲ್ , ಸಾಂಬಲ್ಪುರ್ 4) ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ:- ಸಿಧಿ,ಶಹದೋಲ್ 5) ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ:- ಪೂರ್ವ ಮತ್ತು ಪಶ್ಚಿಮ ಗೋದಾವರಿ, ಅದಿಲಾಬಾದ್</p> <p>6) ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ :- ಚಂದ್ರಾಪುರ್,ನಾಗಪುರ್</p> <p>7) ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ :- ಬಂಕುರ್ , ಬುರುದ್ವಾನ್</p> <p>ಉತ್ಪಾದನೆ:- ಭಾರತವು ಚೀನಾ ಮತ್ತು ಅಮೆರಿಕ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಂಸ್ಥಾನ ದೇಶಗಳ ನಂತರ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಮೂರನೇ ಸ್ಥಾನ.2012-13 ರಲ್ಲಿ 560.90 ಮಿ.ಟನ್ನು ಕಲ್ಪಿದ್ವಲನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಿತು.</p>	<p>05</p>
<p>57</p>	<p>ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಸ್ಥಾನೀಕರಣದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವ ಅಂಶಗಳು 1) ಕಚ್ಚಾ ವಸ್ತುಗಳು 2) ಶಕ್ತಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು 3) ನೀರು ಪೂರೈಕೆ 4) ವಾಯುಗುಣ 5) ಕಾರ್ಮಿಕರು 6) ಮಾರುಕಟ್ಟೆ 7) ಸಾಗಾಣಿಕೆ 8) ಬಂಡವಾಳ 9) ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿ 10) ಭೂಸ್ವರೂಪ ಈ ಮೇಲಿನ ಅಂಶಗಳಿಗೆ ವಿವರಣೆ ನೀಡಿರಬೇಕು.</p>	<p>05</p>
<p>58</p>	<p>ವಿಮಾನ ಮತ್ತು ಹೆಲಿಕಾಪ್ಟರ್ ಮೂಲಕ ಕಡಿಮೆ ತೂಕವುಳ್ಳ ಸರಕುಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಪ್ರಯಾಣಿಕರನ್ನು ಸಾಗಾಟ ಮಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ವಾಯುಸಾರಿಗೆ ಬೆಂಗಳೂರು- ಹೈದರಾಬಾದ್ ನಡುವೆ ಡೆಕ್ಕನ್ ಏರ್ ವೇಸ್ ನಿಂದ 1946 ರಲ್ಲಿ ಆರಂಭವಾಯಿತು. ವಿಮಾನಯಾನ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು 1) ದಿ ಇಂಡಿಯನ್ ಏರ್ ಲೈನ್ಸ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಶನ್:- ದೇಶದ ಆಂತರಿಕ ನಾಗರಿಕ ವಿಮಾನಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆ. 1985 ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆ. ಇದು 55 ಆಂತರಿಕ ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣ ಮತ್ತು 70 ವಿಮಾನಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.ನೆರೆಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಾದ ಪಾಕಿಸ್ತಾನ, ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶ, ನೇಪಾಳ, ಭೂತಾನ್ ಮಯನ್ಮಾರ್ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀಲಂಕಾ ದೇಶಗಳನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸುವುದು.</p> <p>2) ದಿ ಏರ್ ಇಂಡಿಯಾ :- ಇದು ವಿದೇಶಿಗಳಿಗೆ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.1953 ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆ.ಪುಪಂಚದ ಇನ್ನಿತರ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ 97 ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ವಿಮಾನ ಹಾರಾಟದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. 59 ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣಗಳಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ 16 ದೇಶೀಯ ಮತ್ತು 25 ವಿದೇಶಿ ನಿಲ್ದಾಣಗಳಿವೆ. ಹೆಲಿಕಾಪ್ಟರ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಪವನ್ ಹನ್ಸ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್ ಸಂಸ್ಥೆಯು ,1985 ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆ.</p> <p>ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇಂದು ಒಟ್ಟು 141 ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣಗಳಿದ್ದು ಇವುಗಳಲ್ಲಿ 28 ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣ, 88 ದೇಶೀಯ ಹಾಗೂ 25 ರಕ್ಷಣಾ ವಿಭಾಗದ ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣಗಳಿವೆ.</p>	<p>05</p>

59	<p>ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅಥವಾ ಸಂಸ್ಥೆಯು ತಾನು ಮುಂದೆ ಏನನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಮುಂಚಿತವಾಗಿಯೇ ನಿರ್ಧರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಒಂದು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ. ಅದರ ವಿಧಗಳು :- ಕ್ಷೇತ್ರೀಯ ಮತ್ತು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಯೋಜನೆ.</p> <p>ಕ್ಷೇತ್ರೀಯ ಯೋಜನೆ:- ವ್ಯವಸಾಯ ,ಕೈಗಾರಿಕೆ, ನೀರಾವರಿ, ಶಕ್ತಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲ,ಕಟ್ಟಡ ನಿರ್ಮಾಣ ಮುಂತಾದವುಗಳು</p> <p>ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಯೋಜನೆ:- ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಗುರಿ ಯೋಜನೆ, ಗುಡ್ಡಗಾಡು ಪ್ರದೇಶ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ, ಬರಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಣೆ ನೀಡಿರಬೇಕು</p>			05
ಭಾರತ : ನೀರಾವರಿ ಮೂಲಗಳು - 2011				
ಪ್ರ.ಸಂ. VII 60	ಮೂಲಗಳು	% ನೀರಾವರಿ - 2011	ಡಿಗ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುವುದು	10
	ಕಾಲುವೆ	29.2	$\frac{29.2 \times 360}{100} = 105.12$	
	ಬಾವಿ/ಕೊಳವೆ ಬಾವಿ	60.9	$\frac{60.9 \times 360}{100} = 219.24$	
	ಕೆರೆ	4.6	$\frac{4.6 \times 360}{100} = 16.56$	
	ಇತರೆ	5.3	$\frac{5.3 \times 360}{100} = 19.08$	
	ಒಟ್ಟು	100	360.00 ವೃತ್ತ ಆಲೇಖ ರಚಿಸುವುದು	
61	OX ಮತ್ತು OY ಅಕ್ಷಗಳು ಪ್ರಮಾಣ ಮತ್ತು ಶೀರ್ಷಿಕೆ ಬಿಂದುಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು ಮತ್ತು ರೇಖಾಚಿತ್ರವನ್ನು ರಚಿಸುವುದು.	---2 ---2 ---6	10	
62	OX ಮತ್ತು OY ಅಕ್ಷಗಳು ಪ್ರಮಾಣ ಮತ್ತು ಶೀರ್ಷಿಕೆ ಬಿಂದುಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಸ್ತಂಭಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವುದು.	---2 ---2 ---6	10	

ವಿಕಲ ಚೇತನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ

60. ಅಧಿಕ ಜನನ ಪ್ರಮಾಣ ಕಡಿಮೆ ಮರಣ ಪ್ರಮಾಣ ಈ ಎರಡು ಅಂಶಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಣೆ ನೀಡಿರಬೇಕು. 10
61. ಹತ್ತಿಯ ಸಾಗುವಳಿಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಭೌಗೋಳಿಕ ಅಂಶಗಳು ಉಷ್ಣವಲಯದ ಮತ್ತು ಉಪೋಷ್ಣವಲಯದ ಬೆಳೆ 21° ರಿಂದ 24° ಸೆಲ್ಸಿಯಸ್ ಉಷ್ಣಾಂಶ 50 ರಿಂದ 100 ಸೆ.ಮೀ. ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ, ಕಪ್ಪು ಮಣ್ಣು, ಜೇಡಿ ಮಣ್ಣು, ಮರಳು ಮಣ್ಣು ಮತ್ತು ಮೆಕ್ಕಲು ಮಣ್ಣು ಇವುಗಳ ವಿವರಣೆ ಹತ್ತಿಯ ಪ್ರಭೇದಗಳು :- 1) ಉದ್ದ ಎಳೆಯ ಹತ್ತಿ, 2) ಮಧ್ಯಮ ಎಳೆಯ ಹತ್ತಿ 3) ತುಂಡು ಎಳೆಯ ಹತ್ತಿ ಇವುಗಳ ವಿವರಣೆ ನೀಡಿರಬೇಕು 10
62. ಕಬ್ಬಿಣ ಅದಿರಿನ ಹಂಚಿಕೆ
- 1) ಒಡಿಶಾ:- ಸುಂದರಗಡ್, ಮಯೂರಭಂಜ್ ಕಿಯೊಂಜಾರ್,ಕಟಕ್ ಮತ್ತು ಕೋರಾಫಟ್
 - 2) ಗೋವಾ:-
 - 3) ಛತ್ತೀಸಗಡ್ :- ಬಸ್ತಾರ್ , ದುರ್ಗ
 - 4) ಜಾರ್ಖಂಡ್:- ಸಿಂಗ್ ಭೂಮ್ ಪಾಲಮು
 - 5) ಕರ್ನಾಟಕ :- ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು, ಬಳ್ಳಾರಿ, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ, ತುಮಕೂರು ,ಶಿವಮೊಗ್ಗ, ಇವುಗಳಿಗೆ ವಿವರಣೆ.
- ಉತ್ಪಾದನೆ :- ಭಾರತವು ಪ್ರಪಂಚದ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ 4 ನೇ ಸ್ಥಾನ. 2011- 12 ರಲ್ಲಿ 167 ಮಿಲಿಯನ್ ಟನ್ ಕಬ್ಬಿಣದ ಅದಿರನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಿತು. 10